Mamutas

Mamutas (*Mammuthus*) – straublinių (*Proboscidea*) būrio, dramblinių (*Elephantidae*) šeimos išnykusi žinduolių gentis.

Vėlyvojo paleolito žmonės medžiojo mamutus, maitinosi jų mėsa, odą ir kaulus naudojo kaip statybinę medžiagą, gamino darbo įrankius, šildydavosi kūrendami riebalus.

Evoliucijos istorija

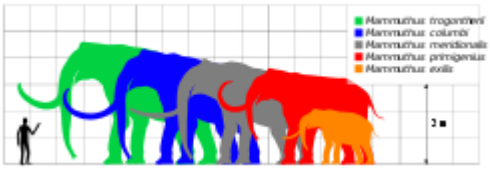

Mamutų genties rūšių dydžio palyginimas. Paskutinė egzistavusi mamutų genties rūšis – vilnoninis mamutas (*Mammuthus primigenius*) pavaizduotas raudonai

Vilnoninio mamuto rekonstrukcijos modelis Viktorijos miesto Karališkame Britų Kolumbijos muziejuje (Kanada)

Pirmasis mamutų genties atstovas – Pietų Afrikos mamutas (*Mammuthus subplanifrons*) pasirodė maždaug prieš 5 milijonus metų plioceno epochoje. Jie gyveno Pietų ir Rytų Afrikoje. Šios rūšies mamutų protėviai pamažu plito šiaurės kryptimi apgyvendindami naujus regionus, bei laiko ir evoliucijos tėkmėje virsdami į atskiras rūšis. Kuomet jau buvo išplitę beveik visoje Eurazijoje, Šiaurės Amerikos žemyne išplito mažiausiai prieš 600 tūkstančius metų. Paskutinė mamutų genties rūšis vilnoninis mamutas (*Mammuthus primigenius*) ėmė vystytis iš stepinio mamuto (*Mammuthus trogontherii*) maždaug prieš 800 tūkstančių metų Rytų Azijoje, ir kaip atskira rūšis galutinai

† Mammuthus

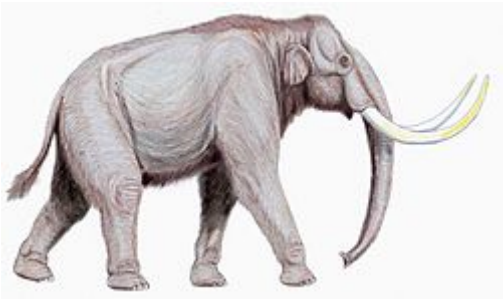

† Stepinis mamutas *Mammuthus trogontherii*

Mokslinė klasifikacija

Antklasis:	Amniotai (*Amniota*)
Klasė:	Žinduoliai (*Mammalia*)
Būrys:	Straubliniai (*Proboscidea*)
Šeima:	Drambliniai (*Elephantidae*)
Pošeimis:	Drambliai (*Elephantinae*)
Gentis:	Mamutas (*Mammuthus*)

Binomas

Mammuthus

Brookes, 1828

Sinonimai

- *Archidiskodon* Pohling, 1888
- *Mammonteus*
- *Parelephas* Osborn, 1924

Rūšys

- † *Mammuthus africanavus*
- † *Mammuthus columbi*
- † *Mammuthus creticus*
- † *Mammuthus exilis*
- † *Mammuthus lamarmorai*
- † *Mammuthus meridionalis*
- † *Mammuthus primigenius*
- † *Mammuthus rumanus*
- † *Mammuthus subplanifrons*

susiformavo maždaug prieš 400 tūkstančius metų. Paskutiniai vilnoniniai mamutai dar buvo išlikę Rusijos tolimos šiaurės Vrangelio saloje Holoceno epochoje prieš 3700–4000 metų, kuomet Senovės Egipte dar buvo statoma Cheopso piramidė[1][2]. Jų populiacijos išnykimo priežastis – įvaisa[3].

- † *Mammuthus trogontherii*

Šaltiniai

Vikiteka

1. nature.com / The fascinating and terrifying worlds beneath our feet (https://www.nature.com/articles/d41586-019-01421-1) by Huw Lewis-Jones | 07 May 2019
2. forbes.com / Genetic Research Suggests The Last Mammoths On Earth Were A Sick And Dying Breed (https://www.forbes.com/sites/davidbressan/2020/02/17/genetic-research-suggests-the-last-mammoths-on-earth-were-a-sick-and-dying-breed/), by David Bressan | Feb 17, 2020
3. lenta.ru / Раскрыта тайна исчезновения последних мамонтов (https://lenta.ru/news/2020/02/10/mammoths/) | 10 февраля 2020

Nuorodos

- youtube.com / The last of the mammoths (https://www.youtube.com/watch?v=a2744xoqRKo). Natural History Museum | 29 Aug 2014
- youtube.com / Should Scientists Bring Back Mammoths? (https://www.youtube.com/watch?v=ol_Hh3RgysQ), Channel 4 Documentary | 8 Sep 2019
- discovermagazine.com / Can We Bring Back Mammoths From Extinction? Probably Not — Here's Why (https://www.discovermagazine.com/planet-earth/can-we-bring-back-mammoths-from-extinction-probably-not-heres-why). By Riley Black | March 9, 2020

Rodomas puslapis "https://lt.wikipedia.org/w/index.php?title=Mamutas&oldid=5830439"

Šis puslapis paskutinį kartą keistas 23 liepos 2020 14:37.

Tekstas pateikiamas pagal Creative Commons Attribution/Share-Alike Licenciją; gali būti taikomos papildomos sąlygos. Detaliau – Terms of Use .